МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Кафедра української літератури імені Михайла Возняка

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор
_____
“ 15 ” 06 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Книжна українська поезія: бароко і необароко

галузь знань:	03 гуманітарні науки
спеціальність:	035 філологія
спеціалізація:	українська література
факультет:	філологічний

Львів – 2017 рік

Робоча програма навчальної дисципліни **“Книжна українська поезія: бароко й необароко”** для підготовки доктора філософії з гуманітарних наук за спеціальністю 035 Філологія, 2017. – 8 с.

Розробник:
доктор філологічних наук, професор кафедри української літератури імені Михайла Возняка **Криса Богдана Семенівна.**

Програма затверджена на засіданні кафедри української літератури ім. М. Возняка

Протокол № 9 від “17” травня 2017 р.

Завідувач кафедри кафедри української літератури імені Михайла Возняка

_____ Т. Ю. Салига

Схвалено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 10 від 31.05. 2017 р.

Голова Вченої ради філологічного факультету

_____ С. М. Пилипчук

© Криса Б. С. 2017

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни
“Книжна українська поезія: бароко й необароко”)

<table>
<tr><th>Найменування показників</th><th>Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень</th><th>Характеристика навчальної дисципліни</th></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Галузь знань:

03 Гуманітарні науки</td><td>Заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="2">Спеціальність:
035 Філологія</td><td>Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Блоків змістових модулів – 2</td><td>Рік підготовки – другий</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td><td rowspan="3">Спеціалізація:
Українська мова й література</td><td>Семестр – 3</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Тижневих годин:
аудиторних – 3
самостійної роботи – 2,625</td><td>Лекції – 12 год</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
доктор філософії</td><td>Практичні – 6 год</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота – 72 год</td></tr>
<tr><td>Вид контролю – іспит</td></tr>
</table>

Примітка.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить – 1,143.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Курс вільного вибору "Книжна українська поезія: бароко й необароко" розрахований на аспірантів другого року навчання і зумовлений потребою ознайомити слухачів з проблемними полями, дискусіями та пропозиціями барокової епохи, а також з причетністю барокових традицій до формування літературних явищ наступних XIX і XX ст. Виходячи з особливостей бароко, курс має міждисциплінарний характер, поєднуючи насамперед філологію з філософією.

Основними завданнями вивчення дисципліни "Книжна українська поезія: бароко й необароко» є

тематизація підходів до барокового віршованого тексту, зокрема до парадигми книжности як феномену й імпульсу письма в процесі появи нового твору та форм її трансформацій в українській поезії XX ст.;

сприйняття барокового тексту, що спирається на його філософське підгрунтя, історію ментальних та художніх ідей, на проявлення його медіальних функцій щодо інших літературних явищ.

В результаті вивчення цього курсу аспірант повинен

знати :

принципи і підходи до явищ барокової інтертекстуальности, до онтології віршованого тексту, зумовленої традицією й досвідом письма, освітою, авторською індивідуальністю;

вміти :

аналізувати сучасні наукові концепції барокового тексту, розрізняти історичні форми апперцепції барокових явищ і динаміку змін в процесі їх інтерпретації;

Навчальний курс охоплює **3 кредити (90 год)**. Курс складається з 12 год лекційних занять, 6 год практичних занять та 72 год самостійної роботи. Тижневе навантаження студента складає 2 год аудиторних занять та 2,625 год самостійної роботи.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Старозавітні й новозавітні книги Святого Письма в текстах українського бароко й необароко

Тема 2. Переклади як студії візантійських джерел і джерело образів.
«Пригадування» античних сюжетів, імен і топонімів - проектування аналогій.

Тема 3. Проблематика дослідження барокового тексту. Література як філософія (барокова парадигма). Онтологія і метафізика. Проба на відповідність літературознавчих підходів. «Реабілітація» барокового тексту у світлі «нової» української літератури

Тема 4. Онтологія раннього барокового тексту. Дескриптивна функція геральдичних віршів. Дійсність як справдження Написаного, або «метафізика» дійсности

Тема 5. Джерела львівської «Просфонеми». Візантійська поетика у львівських текстах. «Чиста» метафізика і чуттєве переживання різдвяного, великоднього і богородичного сюжетів. Згадки про риторику, «фігури сенсу» в Йоаникія Волковича.

Тема 6. Тотожність життєвого й літературного («книжного») сюжетів. Жанр ляменту.

Тема 7. Кирило-Транквіліон Ставровецький: «археологія» «Перла многоцінного».

Тема 8. «Проглас» Кирила: час проявлень, або
«дух письма» у пам'ятках Києво-Могилянської академії. «Літерний і числовий містицизм» Івана Величковського і Димитрія Туптала. Завіршувати написане: спроба епосу.

Тема 9. Григорій Сковорода: повернення до джерел. Розуміння як основа поетики, або інакше про герменевтику й поетику. Неподібна подібність.

Тема 10. Бароковий код української літератури XIX- XX ст. Шевченко і Франко. Необароко. Проблеми і принципи дефініції. Джерела, світогляд,традиція, апеляція до барокових імен.

Тема 11. Різновиди українського необарокового письма: поезія Павла Тичини, Богдана-Ігоря Антонича, Юрія Липи, Ігоря Калинця.

Тема 12. Зустрічі трансцендентного й іманентного. Григорій Сковорода і Василь Стус.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
			пр	лаб	ср
МОДУЛЬ 1					
1	Книжні джерела віршованих текстів. Явища барокової інтертекстуальності.	1	1	–	3
2	Метафізичність барокового тексту: концепти й концептосфера	1	0	–	3
3	Співвідношення проза – вірш у різні періоди барокового письма. Вірш як маркування духовної перспективи.	1	0	–	3
4	Вірш і віршована композиція: у пошуку універсальної форми.	1	1	–	3
5	Трансцендентність і трансцендентальність раннього барокового тексту.	1	1	–	3
6	Проблема авторства в Кирила Ставровецького.	1	0	–	3
	МОДУЛЬ 2				
7	Метафізичність форми у віршах зрілого бароко. Літерний і числовий містицизм.	1	1	-	3
8	Історичні сюжети у віршованих текстах XVIII ст.	1	0	-	3
9	«Нова» книжність Григорія Сковороди.	1	1	-	3
10	Співвідношення вірш-проза або «зворотня» перспектива творчого досвіду Григорія Сковороди.	1	0	-	3
11	Традиції бароко. Поезія як «дотик» духовного й матеріального.	1	0	-	3
12	Необароковий вірш: між метафізикою та містикою	1	1	-	3
	ВСЬОГО	**12**	**6**	**–**	**36**

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1		
1	Вірш у структурі більшої прозової форми. Функції віршів у острозьких і львівських виданнях кінця XVI- початку XVII ст.	1
2	Святе Письмо у різдвяних і великодніх творах раннього бароко.	1
3	Джерела й композиція «Перла Многоцінного» Кирила Транквіліона Ставровецького.	1
	МОДУЛЬ 2	1
4	Метафізика форми у віршах зрілого бароко.	1
5	«Сад божественних пісень» Григорія Сковороди. Поетика і герменевтика.	1
6	Бароковий код у поезії Богдана Ігоря Антонича, Юрія Липи, Ігоря Калинця.	1
В	**ВСЬОГО**	**16**
		6

6. Методи навчання

Використовуються такі методи навчання:
а) *словесні* – лекція, пояснення, бесіда;
б) *наочні* – ілюстрування лекційного матеріалу таблицями, схемами та графіками;
в) *практичні* – виконання практичних робіт, що передбачає організацію навчальної роботи для отримання нових знань, перевірки певних наукових гіпотез на рівні досліджень, узагальнень та аналізу та формування вмінь і навичок інтерпретації результатів досліджень.

7. Розподіл балів, що присвоюються аспірантам

Контроль знань здійснюється за результатами іспиту.

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Оцінка ЄКТС	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	
A	90–100	5	відмінно
B	81–89	4	дуже добре
C	71–80		добре
D	61–70	3	задовільно
E	51–60		достатньо

8. Рекомендована література

Дмитро Чижевський.Український літературний барок. Харків, 2003.

Ернст Роберт Курціус. Європейська література й латинське середньовіччя. Пер. з нім.-Львів, 2007.

Александр Михайлов. Избранное. Завершение риторической эпохи. – С.-Петербург, 2007.

Elisabeth von Erdmann. Unahnliche Ahnlichkeit. Die Onto-Potik des ukrainischen Philosophen Hryhorij Skovoroda (1722-1794) –Köln Weimar Wien -2005.

Архимандрит Джон Пантелеймон Мануссакіс. Бог після метафізики. Теологічна естетика. Частина друга. Слухання. Розділ 4. Прелюдія. Фігури мовчання // Філософська думка. Спецвипуск IV.- Вінниця, 2013. =С.98- 118.

Леонід Ушкалов. Література і філософія:доба українського бароко.-Харків, «Майдан», 2014.

Львівська медієвістика(вип.1.2,3,4) за ред. проф. Богдани Криси:

Вип.1 – Дмитро Туптало у світі українського бароко.-Львів, 2007.

Вип. 2 – Сергій Бабич. Мелетій Смотрицький у контексті раннього українського бароко.-Львів, 2009.

Вип.3 – Біля джерел українського бароко.- Львів, 2010

Вип.4 – Просфонема: текст і контекст. – Львів, 2013.

Богдана Криса. Іван Франко як посередник між «старим» і «новим» періодами літератури// Записки НТШ.-Т.CCL. Праці філологічної секції.- Львів,2005.-С. 177-186.

Богдана Криса. Необароко Юрія Липи // Парадиґма. Збірник наукових праць. – Львів, 2008.- С. 186-194.